

Tarragona

HISTÒRIES DES DE LA FESTA | 2020
TARRAGONA

el Sarc

Santa Tecla

S. Fran

2 | Perles, formatges
i relíquies

campo

El preu d'una relíquia

Entrada a la Catedral de la relíquia del Braç de Santa Tecla, al final de la processó del 23 de setembre. Foto: Rafael Lopez-Monné

Cada 23 de setembre, entre les deu i les onze del matí, la relíquia del braç de santa Tecla abandona la quietud de la seva capella per ser traslladada a l'altar major de la catedral de Tarragona, on té lloc la missa pontifical. A la tarda del mateix dia surt en processó per la Part Alta de la ciutat, acompanyada de tot el Seguici Popular, probablement el més ric i nombrós de tot el país. Però d'on prové aquesta relíquia? Quan va arribar a Tarragona? La història de la seva adquisició és ben interessant.

Corria l'any 1321 i santa Tecla ja era patrona de Tarragona. La catedral era quasi acabada, però la ciutat encara no disposava de cap relíquia de la santa. Les restes de Tecla descansaven en terres llunya-

nes. Havia nascut a Iconia, al sud de Turquia, i va trobar la mort a Malula, a l'actual oest de Síria.

Una expedició va partir de Tarragona per creuar el Mediterrani amb la missió de convèncer el rei Onisino d'Armènia que accedís a un intercanvi. L'ambaixada l'encapçalava Simó Salzet, rector de Valls, acompanyat d'un grup de cavallers i també de comerciants catalans.

Un llibre publicat a Tarragona al segle XVII descriu l'expedició, deixant fins i tot detall de què es va pagar a canvi de la relíquia:

«Arribaren a Armènia ahont se trobava lo Senyor Rey é presentarenli quatre cavalls, una cella obrada de or, pedres precioses,

moltes perles,... tres pessas de tela vermella y altre tres de Florentí verd, é dos mil formatges de Mallorca, perquè en Armènia nols coneixien, è dient que venien de part del Senyor Rey d'Aragó, y de la Iglesia, Y Ciutat de Tarragona.»

En realitat, l'objectiu de l'ambaixada reial anava més enllà d'adquirir les relíquies. L'extensíssim domini de l'Arquebisbat de Tarragona acabava de ser considerablement reduït amb la creació del de Saragossa. Amb l'adquisició dels ossos de la santa, el rei Jaume II pretenia mirar de rescabalar en part aquesta pèrdua. A banda, els comerciants de les ciutats catalanes que finançaven la Corona hi van veure una bona oportunitat d'obrir nous mercats. Aquests interessos comercials semblen haver estat el principal motor de l'expedició cap a l'Armènia Menor.

Després de tot, sembla que els viatges d'ambaixades reials a països llunyans per obtenir beneficis són coses que venen de lluny. Fos com fos, d'aquell viatge de fe o de negocis —digueu-li com vulgueu— en va arribar la relíquia que cada 23 de setembre encén la ciutat amb foc, música i festa.

Bibliografia

Juncosa Bonet, Eduard. *El traslado de la reliquia del brazo de santa Tecla a Tarragona (1321): negociaciones diplomáticas y ceremonias de recepción. Jornada de estudio Cultura política y religión en la Edad Media peninsular.* Universidad Autónoma de Madrid.

Misser, Salvador. *El Libro de Santa Tecla.* Parroquia de Santa Tecla. Barcelona, 1977.

Pérez Martínez, Meritxell. *La invenció (inventio) del culte a Santa Teca en la Tarragona d'època medieval.* Butlletí de la Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona. Barcelona, 2005.

Relació veritable de la translació del braç de la gloriosa verge, i invicta protomàrtir Santa Tecla deixebla de l'apòstol, Sant Pau i patrona de la ciutat, i Església Metropolitana de Tarragona, Primada de les Espanyes, des d'Armènia a dita ciutat. Agrupació de Bibliòfils de Tarragona. Tarragona, 1948.

El present document es deriva del treball dut a terme per elaborar els guions del projecte "Històries des de la Festa, Santa Tecla 2020". Podeu trobar els vídeos i material editat a: <https://www.tarragona.cat/cultura/festes-i-cultura-popular/histories-des-de-la-festa>

Documentació i textos, Julio Villar

Edició de textos, Rafael López-Monné

Grafisme, Noemí Rosell

Direcció del projecte, Rafael López-Monné

© els autors

© de l'edició, Ajuntament de Tarragona i Kamaleon

Publicació digital sota una llicència Creative Commons de Reconeixement-NoComercial 4.0 Internacional. Sou lliures de compartir-lo i adaptar-lo citant el seu origen i autoria.

Tarragona, setembre 2020

Tarragona

el S. Joan

AJUNTAMENT DE
TARRAGONA

BBVA

Una producció de:

Kamaleon